

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 31 stycznia 2022 r.

ZP-KNPS.431.8.14.2021.EL

Pani
Beata Puławska
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Polkowicach

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 6-8 grudnia 2021 r. na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1464 ze zm.), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020, poz. 224), art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.), § 9 ust. 1 oraz § 33 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. 2018 poz. 1061 ze zm.) art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329) zespół kontrolerów w składzie: Ewa Lasota – starszy specjalista - przewodniczący zespołu, Natalia Szczecińska - starszy specjalista – kontroler, z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Polkowicach z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń wychowawczych, z zakresu warunków nabywania prawa do świadczenia „Dobry start” oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci obejmowała okres od dnia 1 października 2019 r. do dnia 6 grudnia 2021 r., kontrola realizacji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r.

w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” obejmowała okres od 01.06.2018 r. do 30.06.2021 r., natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” obejmowała okres od 1 stycznia 2017 r. do 6 grudnia 2021 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 24 czerwca 2021 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2021 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Dyrektorowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Polkowicach w dniu 5.01.2022 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

Jednostką kieruje Pani Beata Puławska powołana na stanowisko Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Polkowicach.

Pani Beata Puławska ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Burmistrz Gminy Polkowice upoważnił:

1. Panią Beatę Puławską – Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Polkowicach na podstawie:
 - ✓ Upoważnienia nr 373/2016 z dnia 22.12.2016 r. do prowadzenia postępowań w sprawach wynikających z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz do wydawania w tych sprawach decyzji.
 - ✓ Upoważnienia nr 112/2016 z dnia 8.03.2016 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia wychowawczego oraz do wydawania w tych sprawach decyzji.
 - ✓ Upoważnienia nr 484/2019 z dnia 1.07.2019 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych, a także do wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć, w tym decyzji oraz przekazywania informacji, o której mowa w art. 13a ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
 - ✓ Pełnomocnictwa nr 2017/18 z dnia 18.06.2018 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia w ramach realizacji rządowego programu „Dobry start”, a także do wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć, w tym decyzji oraz przekazywania informacji o przyznaniu świadczenia.

2. Panią [REDACTED]
[REDACTED]:
 - ✓ Upoważnienia nr 20/17/2016 z dnia 12.01.2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach wynikających z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz do wydawania w tych sprawach decyzji.
 - ✓ Upoważnienia nr 485/2019 z dnia 1.07.2019 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń wychowawczych, a także do wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć, w tym decyzji oraz przekazywania informacji, o której mowa w art. 13a ust. 2 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
 - ✓ Pełnomocnictwa nr 218/18 z dnia 18.06.2018 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczenia w ramach realizacji rządowego programu „Dobry start”, a także do wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć, w tym decyzji oraz przekazywania informacji o przyznaniu świadczenia.
3. [REDACTED] – pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Polkowicach na podstawie:
 - ✓ Upoważnienia nr 115/2016 z dnia 14.03.2016 r. do prowadzenia postępowań w sprawie świadczenia wychowawczego.
4. [REDACTED] – pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Polkowicach na podstawie:
 - ✓ Upoważnienia nr 59/21 z dnia 5 lutego 2021 r. do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń wychowawczych.
5. [REDACTED] – pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Polkowicach na podstawie:
 - ✓ Upoważnienia nr 472/2019 z dnia 26 czerwca 2019 r. do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń wychowawczych.
6. [REDACTED] - pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Polkowicach na podstawie:
 - ✓ Upoważnienia nr 58/21 z dnia 5 lutego 2021 r. do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń wychowawczych.
7. [REDACTED] – pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Polkowicach na podstawie:
 - ✓ Upoważnienia nr 56/21 z dnia 5 lutego 2021 r. do prowadzenia (...) postępowań w sprawie świadczeń wychowawczych.

8. [REDACTED] – pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Polkowicach na podstawie:

- ✓ Upoważnienia nr 57/21 z dnia 5 lutego 2021 do prowadzenia (...) postępowań w sprawie świadczeń wychowawczych.

Zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się następujący pracownicy:

1. Beata Puławska - Dyrektor OPS zatrudniona od dnia 2.08.1993 r., powołana na stanowisko Kierownika OPS - od dnia 1.07.2001 r. następnie zmienione na Dyrektora,

[REDACTED]

(dowód: akta kontroli str.35-39)

Podczas kontroli stwierdzono, iż pracownicy zatrudnieni na stanowiskach: podinspektor ds. świadczeń, inspektor ds. świadczeń, referent ds. świadczeń oraz pomoc administracyjna nie posiadali stosownych upoważnień do prowadzenia postępowań w sprawach realizacji rządowego programu „Dobry start”. Ponadto pracownicy Ośrodka, za wyjątkiem Dyrektora OPS i Zastępcy Dyrektora OPS, prowadzący postępowania administracyjne w sprawach z zakresu zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, nie posiadali wymaganego na podstawie art. 10 ust. 13 ustawy w związku z art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, pisemnego upoważnienia do prowadzenia ww. postępowań administracyjnych.

Dyrektor OPS w Polkowicach wyjaśnił:

„Pracownicy prowadzący postępowania z zakresu ustawy „Za życiem” posiadają upoważnienie do prowadzenia postępowań z zakresu świadczeń rodzinnych. Nie posiadają osobnego upoważnienia z uwagi na to, iż ustawa <Za życiem> w zakresie upoważnienia odsyła do ustawy o świadczeniach rodzinnych. Pracownik prowadzący te postępowania wykonuje je w ramach obowiązków służbowych, ma te zadania wymienione w zakresie czynności”.

(dowód: akta kontroli str.69)

„Upoważnienia do wydawania rozstrzygnięć i wysyłania informacji posiadały Dyrektor oraz z-ca Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Polkowicach. Pracownicy prowadzący postępowania z zakresu programu <Dobry start> nie posiadali upoważnienia do wydawania rozstrzygnięć i wysyłania informacji. W okresie realizacji Programu przez Ośrodek za wysyłanie informacji do świadczeniobiorców o przyznaniu świadczenia była odpowiedzialna zastępca Dyrektor”.

(dowód: akta kontroli str.67)

Zgodnie z § 8 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, postępowania w sprawie o świadczenia dobry start prowadzone są w jednostce organizacyjnej gminy, w której prowadzone są postępowania w sprawie świadczenia wychowawczego. Natomiast zgodnie z § 8 ust. 3 pkt 1 ww. rozporządzenia, do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących świadczenia dobry start, a także do wydawania w tych sprawach rozstrzygnięć, w tym decyzji, oraz przekazywania informacji, o której mowa w § 10 ust. 6 rozporządzenia: wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w formie pisemnej, upoważnić swojego zastępcę, kierownika lub inną osobę z jednostki organizacyjnej gminy, o której mowa w ust. 2 pkt 1 rozporządzenia (tj. jednostki w której prowadzone są postępowania w sprawie świadczenia wychowawczego).

Zgodnie z komunikatem zamieszczonym na stronie MRiPS: „Aby w danej gminie, jednorazowe świadczenie przewidziane w art. 10 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin <Za życiem>, mogło być realizowane przez innych niż wójt, burmistrz lub prezydent miasta pracowników urzędu miasta/gminy, pracowników ośrodka pomocy społecznej lub pracowników innej jednostki organizacyjnej gminy, niezbędne jest aby organ właściwy w rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych, tj. wójt, burmistrz lub prezydent miasta,

na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych, odpowiednio stosowanego do spraw o ustalenie prawa do ww. jednorazowego świadczenia, na podstawie art. 10 ust. 13 ww. ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin <Za życiem>, wydał, w formie pisemnej, upoważnienie, w którym upoważnia odpowiednio swojego zastępcę, pracownika urzędu miasta/gminy albo kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy, do prowadzenia postępowania w sprawach o ww. jednorazowe świadczenia, a także do wydawania w tych sprawach decyzji”.

Powyższe zapisy oznaczają, że prowadzenie postępowań w sprawach świadczenia dobrego start, oraz w sprawach realizacji jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (oraz wydawanie decyzji administracyjnych w tych sprawach i przekazywanie informacji o przyznaniu świadczenia) przez osobę inną niż wójt, burmistrz, czy prezydent miasta wymaga posiadania przez tę osobę udzielonego upoważnienia. Oznacza to, że pracownik ośrodka pomocy społecznej realizujący merytorycznie zadania wynikające z rządowego programu „Dobry start”, świadczeń wychowawczych i jednorazowego świadczenia w wysokości 4000,00 zł na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, który faktycznie prowadzi postępowanie administracyjne w danej sprawie (całość lub jego część), powinien posiadać upoważnienie do prowadzenia takiego postępowania wydane przez organ właściwy, tj. przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

W związku z tym niezbędne jest pisemne upoważnienie osób prowadzących postępowanie w sprawach o ww. świadczenia do tych czynności.

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Polkowicach w zakresie przyznawania i wypłacania świadczenia wychowawczego, świadczenia „Dobry start” oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł oraz przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia wychowawcze celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.),
2. ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329),
3. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”, (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061 ze zm.),
4. rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczenia wychowawczego oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach niezbędnych do ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego (Dz. U. z 2019 r., poz. 1177),
5. rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234),
6. ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.),
7. ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 672 ze zm.).

Podczas kontroli dokumenty udostępniła i wyjaśnień udzielała:

1. Pani Beata Puławska – Dyrektor OPS w Polkowicach.

Informacje ogólne:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Polkowicach został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/67/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Polkowicach z dnia 5 kwietnia 1990 r. oraz Zarządzenia nr 13/90 Burmistrza Miasta i Gminy Polkowice z dnia 9 lipca 1990 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowała Pani Beata Puławska.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Statut przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/421/06 Rady Miejskiej w Polkowicach z dnia 30 czerwca 2006 r. ze zm.
- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej w Polkowicach nr 287/20 z dnia 30.04.2020 r.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek informuje klientów o terminach składania wniosków poprzez:

1. *Wywieszanie informacji na terenie Ośrodka (tablica informacyjna) oraz Urzędu Gminy, szkół,*
2. *umieszczenie informacji na stronie internetowej Ośrodka, Facebooku, innych portalach (Urząd Gminy),*
3. *informacje w lokalnych mediach (program lokalny, Gazeta Polkowicka,*
4. *bezpośrednie informowanie klientów poprzez pracowników Działu,*
5. *pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny w czasie rozmów z klientami informują o terminach, w niektórych przypadkach pomagają wypełnić wniosek”.*

(dowód: akta kontroli str. 63)

Świadczenia wychowawcze, świadczenia „Dobry start” przekazywane są do świadczeniobiorców w formie: gotówki, przelewu bankowego, karty przedpłaconej, natomiast jednorazowe świadczenia w wysokości 4 000,00 zł przekazywane są w formie: gotówki oraz przelewu bankowego.

Godziny pracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Polkowicach: poniedziałek - piątek 7:30 – 15:30. W okresie weryfikacyjnym – wydłużony czas pracy, praca na dwie zmiany, w zależności od potrzeb mieszkańców.

1. Realizacja zadania wynikającego z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Wypłata świadczenia wychowawczego realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2407 ze zm.).

W okresie od 01.07.2019 r. do dnia 30.11.2021 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Polkowicach wpłynęło 7 999 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, w tym za pomocą systemu teleinformatycznego 6 071, z tego:

- utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny – 478,
- udostępnionego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – 208,
- systemu banków krajowych świadczących usługi drogą elektroniczną – 5 241,
- systemu wskazanego w informacji na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw rodziny po uzgodnieniu z ministrem do spraw informatyzacji – 0.

Świadczenie wychowawcze zostało przyznane dla 3 947 rodzin.

OPS w Polkowicach do 30.11.2021 r. wypłacił 150 239 świadczeń na łączną kwotę 74 831 751,16 zł, dla 3 947 rodzin.

Do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, jako instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 47 (w okresie od 01.07.2019 r. do dnia kontroli) wniosków, do innych Ośrodków Pomocy Społecznej przekazano 56 wniosków, 5 wniosków pozostawiono bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełnienia/poprawienia danych zawartych we wniosku lub niedostarczenia brakujących dokumentów.

W powyższym okresie OPS w Polkowicach wydał 7 551 informacji oraz 3 decyzje administracyjne (odmowa świadczenia z powodu niespełniania warunków przyznania) w sprawach świadczeń wychowawczych. Od treści wydanych decyzji nie wniesiono odwołania do organu II instancji.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania świadczeń wychowawczych, o następujących numerach:

1.G.H. – SW 000805532/02/2021 z dnia 11.02.2021 r.

2.I.J. – SW 003624532/08/2021 z dnia 18.08.2021 r.,
SW 000253532/02/2021 z dnia 4.02.2021 r.

3.A.K. – SW 001116532/02/2021 z dnia 16.02.2021 r.

4.K.K. – SW 001181532/02/2021 z dnia 16.02.2021 r.

5.M.M. – SW 000137532/02/2021 z dnia 3.02.2021 r.

6.A.P.-K. – SW 000808532/02/2021 z dnia 11.02.2021 r.

7.I.T. – SW 002654532/04/2021 z dnia 15.04.2021 r.

- 8.B.S.** – SW 003196532/08/2019 z dnia 19.08.2019 r.
- 9.A.S.** – SW 000310532/02/2021 z dnia 4.02.2021 r.
- 10.A.J.** – SW 000078532/02/2021 z dnia 2.02.2021 r.
- 11.M.K.** – SW 002188532/03/2021 z dnia 18.03.2021 r.
- 12.A.K.** – SW 001940532/03/2021 z dnia 4.03.2021 r.
- 13.A.M.** – SW 002938532/08/2019 z dnia 13.08.2019 r.
- 14.M.M.** – SW 000215532/02/2021 z dnia 3.02.2021 r.,
SW 000213532/02/2021 z dnia 3.02.2021 r.,
SW 000214532/02/2021 z dnia 3.02.2021 r.
- 15.N.O.** – SW 000889532/02/2021 z dnia 12.02.2021 r.
- 16.K.P.** – SW 001122532/02/2021 z dnia 16.02.2021 r.
- 17.A.S.** – SW 003659532/09/2019 z dnia 16.09.2019 r.,
SW 003013532/08/2019 z dnia 14.08.2019 r.
- 18.D.S.** – SW 003390532/06/2021 z dnia 28.06.2021 r.
- 19.K.T.** – SW 003724532/10/2019 z dnia 1.10.2019 r.,
SW 003141532/08/2019 z dnia 19.08.2019 r.
- 20.A.T.** – SW 002731532/04/2021 z dnia 20.04.2021 r.
- 21.J.Z.** – SW 002775532/04/2021 z dnia 21.04.2021 r.
- 22.M.O.** – SW 003113532/05/2021 z dnia 11.05.2021 r.
- 23.E.B.** – SW 002367532/04/2021 z dnia 6.04.2021 r.,
SW 003573532/07/2021 z dnia 19.07.2021 r.
- 24.A.G.** – SW 003210532/05/2021 z dnia 21.05.2021 r.,
SW 003201532/08/2019 z dnia 19.08.2019 r.
- 25.D.Z.** – SW 002837532/04/2021 z dnia 26.04.2021 r.,
SW 002713532/04/2021 z dnia 19.04.2021 r.,
SW 002729532/08/2019 z dnia 8.08.2019 r.
- 26.M.A.** – ~~SW~~ 000105532/02/2021 z 2.02.2021 r.,
SW 0012395532/07/2019 z dnia 18.07.2019 r.
- 27.M.B.** – SW 003623532/08/2021 z dnia 18.08.2021 r.
- 28.M.P.** – SW 002846532/04/2021 z dnia 26.04.2021 r.
- 29.A.P.** – SW 002491532/08/2019 z dnia 2.08.2019 r.
- 30.M.S.** – SW 003420532/06/2021 z dnia 29.06.2021 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 92 świadczeń wychowawczych przyznanych dla 30 rodzin (okresy świadczeniowe 2019/2021 oraz 2021/2022)

Podstawowym dokumentem wymaganym do wydania rozstrzygnięcia w postaci informacji o przyznaniu świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby występującej o przyznanie świadczenia i członków rodziny wnioskodawcy, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL, o ile je posiada - adres poczty elektronicznej i numer telefonu, wskazanie, na które dziecko (dzieci) wnioskodawca ubiega się o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

OPS w Polkowicach samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwalał weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej program 500+.

Informacje wydawane były terminowo.

Przyznanie prawa do świadczenia wychowawczego każdorazowo nastąpiło w formie informacji. Świadczenie wychowawcze przyznawano i wypłacano w kwocie 500,00 zł miesięcznie na dziecko, do dnia ukończenia przez nie 18. roku życia.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Postępowanie kontrolne wykazało, że w większości spraw na wnioskach składanych drogą elektroniczną, [przykładowo sprawa nr 28 (M.P.) wniosek złożony za pomocą systemu Emp@tia w dniu 20.04.2021 zarejestrowany z datą 21.04.2021 r., nr 29 (A.P.) wniosek złożony za pomocą systemu Emp@tia w dniu 23.07.2019 r. zarejestrowany z datą 24.07.2019 r.] data na wniosku elektronicznym nie była zgodna z datą wpływu wniosku do Ośrodka.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Sprawy przekazywane drogą elektroniczną były rejestrowane na bieżąco w dzienniku korespondencyjnym, w sytuacji, gdy wnioski sływały drogą elektroniczną w dniach wolnych rejestrowane były na następnny dzień roboczy. W przypadku złożenia wniosku w ostatnim dniu miesiąca, a ten dzień przypadł na dzień wolny rejestracja następowała zgodnie z datą zapisu w skrzynce elektronicznej”.

(dowód: akta kontroli, str.65)

Należy stwierdzić, iż dokumentacja w wersji papierowej powinna być tożsama z dokumentacją elektroniczną. Wobec powyższego w sytuacji, gdy strona złoży wniosek w systemie Emp@tia w określonym dniu, to na dokumentach papierowych powinna widnieć ta sama data. Należy zwrócić uwagę, iż datą wpływu dokumentów w postaci elektronicznej jest moment ich pojawienia się w systemie teleinformatycznym, a więc dzień przesłania przez nadawcę.

Moduł Portalu Informacyjno-Usługowego Emap@tia udostępniany jest przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej celem umożliwienia obywatelom w obszarze świadczeń wychowawczych, rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, pomocy społecznej, karty dużej rodziny, opieki nad dzieckiem do lat 3 oraz turnusów rehabilitacyjnych wysyłanie wniosków elektronicznych.

Uwzględnić także należy treść art. 61 § 3a k.p.a z którego wynika, że datą wszczęcia postępowania na żądanie strony wniesione drogą elektroniczną jest dzień wprowadzenia żądania do systemu teleinformatycznego organu administracji publicznej, a nie dzień odbioru przez organ. Zatem należy przyjąć, że np. w sprawie nr 28 (M.P.) strona złożyła wniosek o przyznanie świadczenia 20.04.2021 r., gdyż w tym dniu przedmiotowe żądanie znalazło się w systemie teleinformatycznym Burmistrza.

2. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia wychowawcze, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych i świadczenia

wychowawczego. Wraz z przejęciem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 ze zm.).

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Polkowicach, w okresie objętym kontrolą przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 47 wniosków wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację przekazanych 5 spraw:

1.W.Cz., 2.T.Ch., 3.J.B., 4.K.L., 5.A.Ś.

W skontrolowanych sprawach stwierdzono, że na złożonych wnioskach widniała data wpływu wniosku do Ośrodka. We wnioskach wskazywano kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji, nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji. We wnioskach podawano skład rodziny. Złożone wnioski wraz z dokumentacją przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego terminowo, tj. nie później niż w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. Realizacja zadań wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”.

Wypłata świadczenia „Dobry start” realizowana była na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. 2018 r. poz. 1061 ze zm.)

W okresie od 01.06.2018 r. do dnia 30.06.2021 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Polkowicach wpłynęły 7 732 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia „Dobry start”, w tym za pomocą systemu teleinformatycznego 4 854, z tego:

- utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny – 1 116,
- udostępnionego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – 111,
- systemu banków krajowych świadczących usługi drogą elektroniczną – 3 627,
- systemu wskazanego w informacji na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej ministra właściwego do spraw rodziny po uzgodnieniu z ministrem do spraw informatyzacji – 0.

Świadczenie „Dobry start” zostało przyznane 3 142 rodzinom.

OPS w Polkowicach do dnia 30.06.2021 r. wypłacił 10 408 świadczeń na łączną kwotę 3 122 400,00 zł, dla 3 142 rodzin.

W powyższym okresie OPS wydał 7 581 informacji oraz 8 decyzji administracyjnych (odmowa świadczenia) w sprawach świadczeń „Dobry start”, z powodu niespełnionych warunków przyznania świadczenia. Od treści wydanych decyzji nie wniesiono odwołań do organu II instancji.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania świadczeń „Dobry start”, w tym informacje o następujących numerach:

1.M.B. – 003082/DS./09/2018 z dnia 14.09.2018 r.

2.A.S. – 002062DS/08/2019 z dnia 28.08.2019 r.

3.M.G. – 001813/DS/08/2018 z dnia 16.08.2018 r.

4.A.M. – 001522/DS/08/2018 z dnia 8.08.2018 r.,
002368/DS/08/2018 z dnia 31.08.2018 r.

5.A.K. – 001398DS/08/2019 z dnia 12.08.2019 r.

6.K.R. – 001492DS/08/2019 z dnia 14.08.2019 r.

7.E.B. – 001829/DS./08/2018 z dnia 17-08-2018 r.

8.A.Sz. – 002273DS/09/2020 z dnia 15.09.2020 r.

9.A.G. – 002152DS/09/2020 z dnia 7.09.2020 r.,
002016DS/08/2019 z dnia 27.09.2019 r.

10.S.J. – 002612/DS./09/2018 z dnia 6.06.2018 r.

11.R.R. – 002943/DS./09/2018 dnia 11.09.2018 r.

12.E.Ż-F. – 002484/DS./09/2018 z dnia 4.09.2018 r.

13.E.B. – 002065DS/09/2020z dnia 3.09.2020 r.,

002002DS/08/2019 dnia 27.08.2019 r.

14.M.D. – 002011DS/09/2020 z dnia 2.09.2020 r.

15.I.T. – 001978DS/08/2020 z dnia 31.08.2020 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 52 świadczeń „Dobry start” przyznanych dla 15 rodzin (okresy świadczeniowe 2018/2019, 2019/2020 oraz 2020/2021)

OPS w Polkowicach samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwalał weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej program „Dobry start”.

W związku z brakiem możliwości weryfikacji informacji o uczęszczaniu dziecka do szkół i placówek oświatowych w *systemie informacji oświatowej* organ właściwy bazował na złożonym przez wnioskodawcę oświadczeniu że dziecko się uczy lub będzie się uczyć, co jest zgodne z zapisami § 35 ww. rozporządzenia.

Informacje wydawane były terminowo.

Wnioski o ustalenie prawa do świadczenia dobry start przyjmowano w terminach określonych w § 28 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „*Dobry Start*” wnioski zawierały elementy wskazane w § 10 ust. 4 ww. rozporządzenia, zostały prawidłowo wypełnione (podano adres poczty elektronicznej, numer telefonu). Do wniosku załączano dokumenty oraz oświadczenia niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia, zgodnie z § 11 ww. rozporządzenia.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą

jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r., poz. 1329).

W okresie od 1.01.2017 r. do dnia 30.11.2021 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Polkowicach wpłynęło 21 wniosków o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 20 osobom w łącznej wysokości 80 000,00 zł. Jeden wniosek został pozostawiony bez rozpatrzenia.

Ośrodek wydał 20 decyzji administracyjnych w sprawie jednorazowego świadczenia. Od treści wydanych decyzji żadna ze stron nie wniosła odwołań do organu II instancji.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1.S.G. – 000787JS/09/2019 z dnia 6.09.2019 r.

2.J.S. – 000342JS/03/2020 z dnia 23.03.2020 r.

3.E.W. – 000348JS/04/2020 z dnia 1.04.2020 r.

4.K.J. – 000598JS/07/2020 z dnia 15.07.2020 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Składane były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie, tj.:

- zaświadczenia potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii;
- zaświadczenie lekarskie/zaświadczenie wystawione przez położną potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowanie w przedmiocie ustalania prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone było terminowo.

W skontrolowanych decyzjach w sposób prawidłowy określano ich składniki. Decyzje zawierały datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do jej wydania. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenie przyznawano i wypłacano w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzje administracyjne wydawano w terminie, a sposób ich doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak upoważnień pracowników prowadzących postępowanie administracyjne w sprawie jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz realizujących świadczenia „Dobry start” na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”,
- błędne dokumentowanie daty wpływu wniosku do organu właściwego

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Wystąpić do Burmistrza Gminy Polkowice o wydanie upoważnień dla osób prowadzących postępowania administracyjne z zakresu ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
Podstawa prawna: art. 10 ust. 13 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329) w związku z art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 23 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 111 ze zm.).
Termin wykonania: niezwłocznie.
2. Zapewnienie zgodności w datach złożenia wniosków drogą elektroniczną z datą widniejącą na pieczęci wpływu.
Podstawa prawna: art. 61 § 3a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 735 ze zm.).
Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2020, poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Burmistrz Gminy Polkowice, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Burmistrz Gminy Polkowice
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontrola i Prowadzenie Procesu Systemowej
W Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt